

Bunica

Încep cu ea, pentru că ea a fost liantul solid care îi unea strâns pe toți membrii familiei. Ea făcea legătura între generații. Ea reprezenta tradiția și bunătatea. Când ne-a părăsit, golul pe care l-a lăsat în urmă a fost imens.

Viața bunicii a fost trăită sub semnul abnegației și al simțului datoriei. A știut să fie soția lui Ion Brătianu², cu devotamentul cel mai afectuos, total, prin însuși modul în care-i conducea casa, prin educația dată copiilor săi, prin interesul pe care îl arăta vieții politice a soțului, prin primirea pe care o făcea prietenilor lui, prin dragostea pentru țara sa.

Cu mijloace mai mult decât reduse, căci tot ce câștiga sau poseda bunicul meu era întrebuițat de el pentru binele țării, bunica, grație darurilor ei de gospodină și talentului ei de a organiza totul, a știut să facă minuni pentru a-l ajuta.

Bunicii mei au avut opt copii: Florica, Sabina, Ion (Ionel), Constantin (Dinu), Vintilă, Maria (Măriuța, mama mea), Tatiana (Tați) și Pia.

Cea mai mare, Florica, a murit la o vârstă fragedă și, pentru a-i păstra amintirea vie, bunicii mei au dat moșiei numele copilului pierdut.

*

² Ion C. Brătianu (1821-1891), om politic, participant la revoluția din 1848, prieten al lui C.A. Rosetti. Lider liberal în timpul domniei lui Al.I. Cuza (1859-1866), făuritor al Regatului României, artizan al Constituției, ministru și prim-ministru sub domnia lui Carol I, scriitor.

La Florica³, pe ploaie sau pe vânt, pe ger cumplit sau soare fierbinte, bunica nu uita niciodată să-și facă dis-de-dimineată inspecția. Ce fericit eram când îmi dădea voie să o însoțesc! Coboram mai întâi la poalele colinei, în curtea păsărilor. În timp ce mă uitam cum sar în iaz găștele și rațele, speriam curcile surprinse în demnitatea lor, alergam găinile și ațâțam bibilicile, bunica primea, de la femeia care răspundea de păstrarea ordinii în această mică lume cu pene, raportul exact al celor ce se întâmplau acolo: numărul de ouă, de pui, de zburătoare sacrificate pentru plăcerea unei mese bune. Treceam apoi în grădina de legume, și acolo, grădinarul care se ocupa de morcovi, cartofi, napi și altele, ținând în mână stropitoarea, lopata sau cazmaua, începea să-i spună bunicii tot felul de povești nesfârșite, din care nu înțelegeam nimic. Fie căzuse prea multă ploaie, fie nu avea destulă apă sau îngrășământ, fie nu știu ce insectă ataca nu știu ce legumă. Bunica asculta, dădea ordine, apoi plecam spre grajduri și staul. Acolo o lăsam singură pe bunica, care rămânea cu vizitii și intendentul, căci eram nerăbdător să văd mânjii țopăind, să văd porcii tăvălindu-se în noroi și să aud de departe clinchetul tălăngilor. Mă țineam din nou după bunica atunci când, urcând spre casă, se oprea, cu foarfecile de grădinărit în mână, să culeagă trandafiri sau floarea-soarelui, căci bunica iubea florile. Apoi urcam panta, după o scurtă oprire la lăptăreasă, unde erau grămezi de boțuri de unt grozav de bun și căni pline cu smântână minunată. Treceam întotdeauna, în pelerinaj zilnic, pe la mormântul bunicului meu, pe care bunica punea florile pe care tocmai le culesese. Și, după anotimp, primăvară sau toamnă, ne opream fie la vie, fie

³ Azi Ștefănești – Argeș.

în livadă, și ne întorceam în sfârșit acasă, bunica niciodată obosită, iar eu mândru să-i țin coșul plin cu mere, pere, caise, piersici, prune și struguri.

*

La Florica, printre siluetele din îndepărtata mea copilărie, le întrezăresc pe cea a Ilincăi și cea a lui Mutu.

Amândoi făceau parte dintre oamenii din casa veche, așa cum o lăsase bunicul, înainte de transformările făcute de unchiul Ionel. Pe vremea aceea, apa și electricitatea nu erau instalate.

Ilinca, o țărancă bătrână, școlită de bunica mea, era sufletul bucătăriei. Sub supravegherea și ordinele bunicii, îi reușeau toate felurile și toate specialitățile care au rămas, în familie, un fel de tradiție. Mergeam des să o văd înainte de ora mesei și, mulțumită complicității ei, înfulecam tot felul de bunătăți, pe ascuns și în mare grabă.

Într-o zi, am intrat în bucătărie ținând în buzunar o mică lanternă electrică, pe care am aprins-o. Când a văzut un cerc de lumină pe hainele mele, Ilinca a crezut că am luat foc. A început să țipe și a vrut să arunce pe mine o găleată mare de apă, ca să-mi salveze viața. Am oprit-o la timp și i-am arătat cum funcționează lanternă, care se aprindea și se stingea după cum vroiam eu. Și-a făcut cruce, crezând cu tărie că această lumină e datorată intervenției malefice a diavolului.

Mutu, cum îi spune și numele, nu putuse niciodată să vorbească. Era un bătrânel zdrențuit, care urca, de cine știe unde până la casă, un butoi cu apă, așezat pe două roți, tras de un asin. Cred că tot el era cel care, cu o nuia lungă, îi îndemna pe cei doi bivoli negri cu ochi albaștri să învârtească ore întregi, cu o răbdare filosofică, pompa care aducea apa pentru nevoile casei. Încă mai aud scârțâitul nesfârșit care se declanșa dimineața și seara.